

Inzetten ervaringsdeskundigheid

Dr. Lies Korevaar
Innovatiewerkplaats Ervaringsdeskundigheid Noord-Nederland

1

Overzicht

- Wat is ervaringsdeskundigheid?
- Inzetten van ervaringsdeskundigheid

2

Wat is ervaringsdeskundigheid?

3

Drie soorten kennis

- Wetenschappelijke kennis
- Professionele kennis
- Ervaringskennis

4

Onderscheid tussen

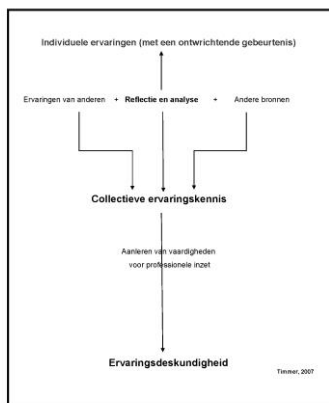
- Ervaring
- Ervaringskennis
- Ervaringsdeskundigheid

5

Wat is ervaringsdeskundigheid?

Ervaringsdeskundigheid houdt in dat mensen met ervaring met een ontwrichtende gebeurtenis in hun leven op basis van hun eigen ervaring en die van anderen ervaringskennis ontwikkelen, die zodanig ingezet kan worden dat het voor anderen betekenis krijgt

6

7

Samengevat

Een ervaringsdeskundige:

- Integreert eigen en andermans ervaring
- Reflecteert en ontwikkelt kennis
- Past deze ervaringskennis toe (in verschillende functies op verschillende niveaus)

8

Verschillende werkvelden

Zorg

- GGz
- Verslavingszorg
- Niet-aangeboren hersenletsel
- Mensen met een verstandelijke beperking

Sociaal Domein

- Maatschappelijke opvang
- Sociale teams
- Armoede
- Vluchtelingenwerk (nieuwkomers)
- Seksueel geweld
- Huiselijk geweld
- Jeugd

Onderwijs

9

Functies voor Ervarensdeskundigen

Microniveau

- telefonische hulp- en informatiediensten
- voorlichtingsbijeenkomsten
- zelfhulp- en lotgenotengroepen
- ondersteuning bij indicatiestelling en zorgeffectuering
- PGB-ondersteuning
- ED-bewoners trainen bewoners
- ED als gast- en co-docent
- 'ED trainen hulpverleners'
- 'herstellen doe jezelf'
- vriendendiensten
- ED als onderzoeker (o.a. afnemen van interviews en enquêtes)

Mesoniveau

- medezeggenschaps-/cliëntenraden en -commissies
- zelfgestuurde projecten en zorg- en welzijnsgerelateerde projecten
- begeleidingscommissies en/of stuurgroepen van projecten
- ED en professionals partners in kwaliteitsverbetering
- consulentenschappen (support-, migrantenconsulent, straatadvocaat)

Macroniveau

- bestuurlijke overleggen (o.a. met Raden van Bestuur zorginstellingen, zorgverzekeraars en woningbouwcorporaties)
- adviesraden van gemeentelijke, provinciale en landelijke overheden
- kwaliteitsonderzoek vanuit cliëntenperspectief
- congressen, conferenties, symposia

10

Bondgenoot en/of Bruggenbouwer

11

Inzetten van ervaringsdeskundigheid

12

Implementeren ≠ scholing ≠ plaatsing

13

De inzet van (ex)cliënten als
ervaringsdeskundigen in de praktijk
vraagt ook iets van de organisatie en de
professionals die met
ervaringsdeskundigen (gaan) werken

14

Aandacht voor inzet ED op alle niveaus

- Gemeente
- Bestuur
- Management
- Team
- Professionals
- Wijkbewoners/cliënten

15

Organisatieniveau

- Is er ED-beleid ontwikkeld?
- Is er een budget voor deskundigheidsbevordering?
- Bestaan er intervisiemogelijkheden voor ervaringsdeskundigen?
- Worden ervaringsdeskundigen ingezet op verschillende functieniveaus?

16

Organisatorische aspecten

Zoals:

- Hoe vinden we ervaringsdeskundigen?
- Moeten we ze direct in dienst nemen?
- Voor hoeveel uur en voor welk salaris?
- Hoe deskundig zijn ze en hoe stellen we dat vast?
- Zijn er kwaliteitscriteria?

17

Checklist voor teams (1)

- Is er aandacht voor het inwerken en inschakelen van ervaringsdeskundigen?
- Zijn teamleden geïnformeerd over taken en rollen van de ervaringsdeskundigen?
- Is er coaching voor teamleden georganiseerd?
- Bestaan er handvatten voor feedback voor ervaringsdeskundigen en teamleden?

18

Checklist voor teams (2)

- Zijn er meer ervaringsdeskundigen in één team?
- Bestaat de mogelijkheid voor contact met andere ervaringsdeskundigen?
- Is de begeleiding gericht op specifieke dilemma's van ervaringsdeskundigen?
- Worden teamleden gestimuleerd gebruik te maken van eigen ervaringen?

19

Vragen van professionals

Professionals worden bijvoorbeeld geconfronteerd met vragen waarop het antwoord niet altijd voor handen is, zoals:

- Wat betekent het om een (ex)cliënt als collega te hebben?
- Hoe staat het met het omgaan met vertrouwelijke informatie door (ex)cliënten als ervaringsdeskundige collega?
- Wat is de meerwaarde van de inzet van ervaringsdeskundigen: wat kunnen ervaringsdeskundigen wat ik als professional niet kan?
- Kan iedere cliënt zomaar ervaringsdeskundige worden? Ik heb zelf een opleiding van vier jaar moeten volgen om als professional aan de slag te kunnen gaan?

20

Checklist cliëntniveau

- Zijn/worden cliënten geïnformeerd over de inzet van ervaringsdeskundigen?
- Worden cliënten betrokken bij de aanstelling van ervaringsdeskundigen?
- Weten cliënten van het aanbod aan herstelondersteunende activiteiten?

21

Positieve effecten

Diverse onderzoeken tonen aan dat het inzetten van ervaringsdeskundigen positieve effecten heeft op zowel de burgers/cliënten als op de ervaringsdeskundigen zelf

Het gaat dan om een toename van

- empowerment, hoop, kwaliteit van leven, zelfrespect, sociale inclusie, en daarnaast ook om
- betrokkenheid van burgers/cliënten bij de zorg- en dienstverlening,
- een verbeterde houding van medewerkers ten opzichte van cliënten, en
- kostenbesparingen voor organisaties

22

Verminderen van stigma

De bevindingen van de Lancet Commissie laten zien dat *People With Lived Experience* (PLWE) de sleutelpersonen zijn voor stigmavermindering

en sterk ondersteund moeten worden om interventies te leiden of samen te leiden die gebruik maken van sociaal contact

9 oktober 2022

[https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736\(22\)01470-2.pdf](https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736(22)01470-2.pdf)

23

Hartelijk dank voor uw aandacht

Lies Korevaar

e.l.korevaar@pl.hanze.nl

www.iwpervaringsdeskundigheid.nl

24